Kupą mości panowie!

epizod II, rozwiązania

kółko I LO Białystok

9 marca 2013

Zadanie 1 z poprzedniego kółka

Wykaż, że kwadrat obwodu trójkąta jest większy niż dwunastokrotność jego pola.

Rozwiązanie.

Oznaczmy boki trójkąta przez a, b, c, wtedy kwadrat odwodu to $(a+b+c)^2$. Oznaczmy również przez P pole trójkąta.

Jeżeli h oznacza długość wysokości opuszczonej na bok a, to mamy $b \geqslant h$ oraz $c \geqslant h$. Wobec tego

$$ab \geqslant 2 \cdot \left(\frac{ab}{2}\right) = 2P.$$

Analogicznie $bc \geqslant 2P,\ ca \geqslant 2P$, wobec tego

$$(a+b+c)^2 = (a^2+b^2+c^2) + 2 \cdot (ab+bc+ca) > 2 \cdot (ab+bc+ca) \geqslant 2 \cdot 6P = 12P.$$

* * ** *** ***** ******** *************

Zadanie 2 V PTM, gimn koresp.

Czy więcej dzielników dodatnich liczby 2013^{2013} kończy się jedynką, czy trójką? Odpowiedź uzasadnij.

Zadanie 3

Wykaż, że jeśli p jest liczbą pierwszą, to równanie

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{p}.$$

ma dokładnie trzy rozwiązania w liczbach naturalnych dodatnich x, y.

Rozwiązanie.

Najważniejsze jest (wielokrotne) korzystanie z faktu, że p jest pierwsza, więc $p|ab$ implikuje $p|a$ lub $p|b$.

Załóżmy, że (x, y) jest rozwiązaniem równania i pomnóżmy obie strony przez pxy, otrzymując

$$py + px = xy, \text{ czyli } p(x+y) = xy.$$

Wynika stąd, że $p|x$ lub $p|y$. Załóżmy (ew. zmieniając miejscami x i y), że $p|x$, niech $x = pk$, wtedy

$$x + y = ky, \text{ stąd } pk = x = (k-1)y.$$

Wynika stąd, że $k-1|p$, więc $k-1$ może przyjmować jedną z czterech wartości: $-p, -1, 1, p$. Liczba $x/y = k-1$ jest dodatnia, więc pozostają nam dwie możliwości:

1. $k-1 = 1$. Wtedy $x = 2p$, więc $y = 2p$.
2. $k-1 = p$, więc $x = (p+1)p$ i $y = p+1$.

Przypomnijmy teraz, że dokonaliśmy założenia, że $p|x$. Analogicznie rozważając sytuację $p|y$ znajdujemy ponownie rozwiązanie $x = y = 2p$ oraz nowe rozwiązanie $x = p+1, y = p(p+1)$, łącznie są trzy rozwiązania.

Zadanie 4

Czworokąt $ABCD$ jest wpisany w okrąg ω. Wykazać, że dwusieczne kątów $\sphericalangle ACB$ i $\sphericalangle ADB$ przecinają się w punkcie leżącym na okręgu ω.

Rozwiązanie.

Oznaczmy przez X punkt przecięcia dwusiecznej $\sphericalangle ACB$ z okręgiem ω. Kąty $\sphericalangle XCA, \sphericalangle XCB$ są równe, więc łuki XA i XB są równe, czyli X jest środkiem łuku AB niezawierającego C.

Analogiczne rozumowanie przeprowadzone dla $\sphericalangle ADB$ potwierdza, że dwusieczna ta przechodzi przez środek łuku AB niezawierającego D, czyli przez punkt X!

Przed eliminacjami i PTMem.

Ogólnie do jednego i drugiego potrzeba mało teorii, teoretycznie osoby z różnych szkół bez teorii muszą dać radę poradzić sobie. Ale teoria oczywiście pomaga.

Proponowałbym spróbować poczytać 123infty.pdf (na stronie po lewej, z królikiem), a szczególnie początek i pierwsze trzy zadania z sekcji "Algebra" oraz podsekcje "Kongruencje" w Teorii liczb i "Zasada szufladkowa Dirichleta" w kombinatoryce. Są one przyjazne użytkownikowi (tylko kongruencje wprowadzają coś istotnie nowego), a w razie czego służę pomocą mailową.

Yogi